

Анонимизиран текст

Превод

C-637/19 - 1

Дело C-637/19

Преюдициално запитване

Дата на постъпване:

27 август 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Швеция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

20 август 2019 г.

Жалбоподател:

BY

Ответник:

CX

[...]

Запитваща юрисдикция

[...] Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Апелативен съд за патенти и пазари, Стокхолм, Швеция)

[...] Стокхолм, Швеция

[...]

Страни в главното производство

[...] Жалбоподател: BY

Ответник: CX

[...]

Предмет: нарушение на авторско право и др.

[...]

Предмет на производството и фактите в главното производство

3. Страните в главното производство са две физически лица, всяко от които има уебсайт. Настоящият съдебен спор произтича от факта, че в рамките на друг съдебен спор между същите страни СХ изпраща на сезирания общ съд като доказателство копие от уебстраница с текст, взет от уебсайта на ВУ, който включва и снимка. В настоящия съдебен спор ВУ твърди, че е притежател на авторското право на тази снимка и иска СХ да бъде осъден да му изплати обезщетение за вреди, [ориг. 2] първо, за нарушение на авторското право, и второ, за нарушение на специалната защита, с която се ползват снимките. Страните не спорят, че СХ е действал по начина, описан от ВУ. СХ, обаче, отхвърля каквато и да било отговорност.
4. Първоинстанционният съд Patent- och marknadsdomstolen (Съдът за патенти и пазари) приема, че снимката е защитена по силата на право, свързано с авторското, а именно по силата на специалната защита, с която се ползват снимките. Съдът за патенти и пазари отбелязва, че тъй като снимката е предадена на съда като процесуален документ, всеки може да поиска да му бъде предадена в съответствие с приложимите шведски конституционни разпоредби за правото на достъп до документи. По тази причина според Съда за патенти и пазари СХ е разпространил сред обществеността снимката по смисъла на шведския Закон за авторското право. Съдът за патенти и пазари обаче приема, че не е неустановено, че ВУ е претърпял вреди. Ето защо исковата му молба е отхвърлена.
5. ВУ обжалва това съдебно решение пред Patent- och marknadsöverdomstolen (Апелативен съд за патенти и пазари), като иска неговата отмяна. СХ твърди, че решението не следва да се изменя.
6. Апелативният съд за патенти и пазари трябва *inter alia* да се произнесе дали предоставянето на копие от разглежданата снимка на съда в качеството ѝ на процесуален документ може да съставлява незаконно предоставяне [на произведение] за целите на авторското право, под формата на разпространение или предоставяне на обществеността, и по-специално дали може да се приеме, че съдилищата попадат в обхвата на понятието „общественост“. Пред Апелативния съд за патенти и пазари страните поясняват, че въпросната снимка е изпратена на съответния общ съд по електронна поща, под формата на електронно копие. В случай че Апелативният съд за патенти и пазари приеме, че предоставянето на процесуален документ пред съдилищата трябва да се счита за форма на предоставяне на обществеността, то тогава възниква въпросът дали са приложими разпоредбите на националното законодателство, свързани с ограниченията на авторското право в контекста на съдебното производство:

вж. член 5, параграф 3, буква д) от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230 и поправка в ОВ L 168, 2016 г., стр. 19). Въпросите, съдържащи се в преюдициалното запитване на Апелативния съд за патенти и пазари, не засягат [ориг. 3] това ограничение на авторското право.

Приложими национални правила и съдебна практика

7. Параграф 2 и параграф 49а от lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) (Закон № 729 от 1960 г. за авторското право върху произведения на изкуството и художествени произведения, наричан по-нататък „Законът за авторското право“) са приложимите разпоредби на националното право. Те гласят следното:

„Параграф 2

[(1)] При спазване на ограниченията, предвидени в настоящия закон, авторското право включва изключителното право за разпореждане с дадено произведение, посредством неговото възпроизвеждане или предоставянето му на публично разположение, независимо дали в оригиналната му или в променена форма, в превод, адаптация към друга литературна или художествена форма или посредством други техники.

[(2)] Възпроизвеждане означава всяко пряко или непряко, временно или постоянно, цялостно или частично възпроизвеждане по какъвто и да е начин, и под каквато и да е форма.

[(3)] Произведението се предоставя на публично разположение в следните случаи:

1. Когато произведението е предмет на публично разгласяване. Публично разгласяване е налице, когато произведението се предоставя на публично разположение, по жичен или безжичен път, от място, различно от мястото, където обществеността може да наблюдава произведението. Това включва всяко разгласяване, извършено по такъв начин, че всеки може да има достъп до произведението от място и във време, самостоятелно избрано от него.

[...]

4. Когато копие на произведението се предлага за продажба, отдаване под наем или в заем или се разпространява по друг начин до широката общественост.

Всяко разгласяване или изпълнение на дадено произведение в широк затворен кръг **[ориг. 4]**, в професионален контекст, се счита за публично разгласяване или публично изпълнение“.

Параграф 49а

„Авторът на снимка има изключителното право да я възпроизвежда и да я предоставя на публично разположение. Това право съществува независимо дали снимката се използва в оригиналната ѝ или в променена форма и независимо от използваната техника“.

8. Видно от шведското конституционно право насърчаването на свободата на изразяване и плуралистичната информация включва правото на всекиго на достъп до публични документи (глава втора, параграф 1 от tryckfrihetsförordningen (Закон за свободата на пресата). Този закон също така предвижда по-специално, че всеки процесуален документ, който бива представен пред съда, независимо по какъв начин и в каква форма, е публичен документ. Следователно съгласно тази разпоредба всеки може да получи достъп до процесуален документ, представен пред съда. Това принципно правило обаче е предмет на изключение, свързано с поверителната информация. Следователно принципът е, че правото на достъп до документи се отнася и до документи, обект на авторското право и сродните му права.
9. В предходно дело Апелативният съд за патенти и пазари приема, че предоставянето на съда чрез електронна поща на процесуален документ, състоящ се от текст, защитен с авторско право, не съставлява „публично разгласяване“ по смисъла на параграф 2, алинея 3, точка 1 от Закона за авторското право. Апелативният съд за патенти и пазари първо приема, че това предоставяне действително съставлява „разгласяване“, а след това отбелязва, че Съдът на Европейския съюз, в своето решение от 31 май 2016 г., Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, т. 41), приема, че понятието „публично“ се отнася до неопределен брой потенциални адресати и освен това предполага наличие на доста голям брой лица. Ето защо Апелативният съд за патенти и пазари прави извод, че предаването на произведението на съда не може да се счита за публично разгласяване. Съдът приема, че в този контекст фактът, че шведското законодателство предвижда широко право на достъп до документи, които се държат от съда, **[ориг. 5]** е неотносим.
10. В друго дело същият съд [Апелативният съд за патенти и пазари] приема, че предаването на процесуален документ на съда, включително на копие на снимка, защитена като фотографско изображение по силата на Закона за авторското право, съставлява неразрешено публично разпространяване по смисъла на параграф 2, алинея 3, точка 4 от Закона за авторското право. По това дело Апелативният съд за патенти и пазари се позовава на решение от 13 май 2015 г., Dimensione Direct Sales and Labianca (C-516/13, EU:C:2015:315, т. 25 и цитираната там съдебна практика). Този съд приема,

че съгласно посоченото решение понятието „разпространение“, което се съдържа в Директива 2001/29, следва да се тълкува в смисъл, че е достатъчно едно единствено възпроизведено изображение да е предоставено най-малко на един член на обществеността. Този съд отбелязва, че Директива 2001/29 не съдържа определение за понятието „общественост“, но след като разглежда текстовете на различни езици на тази директива той прави извод, че във всички случаи понятието „публично“ предполага ясно разграничение с личната сфера. Апелативният съд за патенти и пазари приема, че съдът, до който е изпратена снимката, не спада към затворена група, към която принадлежи автора на това изпращане, и не може да се приеме просто като посредник в канал за разпространение, тъй като, независимо от задължението да предоставя копия от доказателствата по делото, не може да се очаква да предоставя физически копия на получените документи. В настоящия случай съдът заключава, че чрез предаването на снимката на съда изпращачът осъществява публично разпространяване. [...]

Приложими разпоредби на правото на Съюза

11. Член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 (вж. по-горе) е формулиран по следния начин:

„Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него“.

Член 4, параграф 1 от Директивата предвижда следното:

„Държавите членки предвиждат за авторите по отношение на оригинала на техните произведения или на техни копия изключителното право да разрешават или забраняват всякаква форма на публично разпространяване чрез продажба или по друг начин“.

Необходимостта от преюдициално запитване

12. Настоящата формулировка на параграф 2, алинея 3, точки 1 и 4 от Закона за авторското право е въведена при транспонирането на Директива 2001/29 в националното законодателство. Текстът на точки 1 и 4 съответства на член 3, параграф 1 и член 4, параграф 1 от Директивата. Следователно при проверката Апелативният съд за патенти и пазари трябва да приложи тези разпоредби от шведското законодателство в светлината на съответстващите им разпоредби от правото на Съюза. Апелативният съд за патенти и пазари обаче приема, че е налице известна несигурност по отношение тълкуването в правото на Съюза на изразите „публично разгласяване“ и „публично разпространяване“ в контекста на предоставяне на защитено произведение в съда като част от процесуален документ. Тази несигурност е свързана с това дали за съдилищата може да се приеме, че попадат в обхвата на израза

„публично“ по смисъла на Директива 2001/29 и възниква един конкретен въпрос, а именно дали значението на израза „публично“ е едно и също по отношение на „разгласяването“ и на „разпространяването“. Практиката на Съда не дава отговор на този въпрос.

13. Нито Директива 2001/29, нито акт от вторичното законодателство съдържат определение на това, което се разбира под „публично“ разгласяване или разпространяване. В това отношение Съдът вече е постановил, че за да се прецени дали е налице публично разгласяване, е важно да се отчетат няколко допълнителни критерия, които не са самостоятелни и взаимнозависими. **[ориг. 7]** Тъй като в различните конкретни случаи тези критерии могат да имат много променлив интензитет, те трябва да се прилагат както поотделно, така и във взаимодействието им едни с други. Ето защо Съдът приема, че понятието „публично разгласяване“ трябва да се разбира в широк смисъл. Освен това Съдът вече е постановил, че понятието „публично разгласяване“ обединява два кумулативни елемента, а именно наличието на „акт на разгласяване“ на произведение и неговото „публично“ разгласяване (решение от 31 май 2016 г., *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, т. 35 до т. 37 и цитираната там съдебна практика).
14. Що се отнася до втория от тези кумулативни елементи, тоест понятието „публично“, Съдът приема, че то се отнася до неопределен брой потенциални адресати и освен това предполага наличие на доста голям брой лица. По отношение на „неопределеността“ на публиката, Съдът е подчертал, че става въпрос за това да се даде възможност по всякакъв подходящ начин съответното произведение да бъде възприето от „лица по принцип“, а не от определени лица, спадащи към частна група (решение от 31 май 2016 г., *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, т. 41 и т. 42 и цитираната там съдебна практика).
15. Също така от практиката на Съда следва, че понятието „разпространяване“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29 е автономно понятие на правото на Съюза, чието тълкуване не може да зависи от приложимия закон спрямо сделките, в рамките на които се извършва разпространяване и че също така по смисъла на тази разпоредба от директивата понятието „публично разпространяване“, съдържащо се в член 4, параграф 1, има същия смисъл като израза „предоставянето на неограничен кръг от лица [...] чрез продажба“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Договора на Световната организация за интелектуална собственост за авторското право [приет в Женева на 20 декември 1996 г.] (решение от 13 май 2015 г., *Dimensione Direct Sales and Labianca* (C-516/13, EU:C:2015:315, т. [22, 23 и] 25 и цитираната там съдебна практика). От това решение следва, че за да е налице „публично разпространяване“, достатъчно е защитеното произведение да е предоставено на един член на обществеността. В този контекст обаче Съдът на ЕС не се произнася относно значението на думата „публично“ и не се позовава на съдебната си практика по отношение на думата „публично“ в контекста на „публично разгласяване“. Въпреки, че

според Съда е достатъчно [ориг. 8] произведението да е предоставено на член на обществеността, остава въпросът дали в този контекст думата „публично“ трябва да е предмет на същото тълкуване като това, направено от Съда по отношение на израза „публично разгласяване“, тоест дали трябва да се тълкува еднакво в контекста на Директива 2001/29.

16. В допълнение към упоменатата по-горе съдебна практика, Съдът също така е имал възможността да изтълкува израза „публично разгласяване“ в различен контекст, по-специално (i) посредством радио и телевизионни приемници в обществени места, хотели, минерални комплекси или рехабилитационни центрове, (ii) посредством връзки на уебсайтове за пряко предаване на телевизионни програми и (iii) посредством разпръскване на телевизионни сигнали от излъчващи оператори до конкретни дистрибутори (вж., *inter alia*, решение от 7 декември 2006 г., SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, т. 42 и т. 47, решение от 4 октомври 2011 г., Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631, т. 196, решение от 27 февруари 2014 г., [OSA, C-351/12, EU:C:2014:110], решение от 19 ноември 2015 г., SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, т. 20 до т. 23, т. 33 и т. 34, и решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 29 -55). Съдът е имал възможността също така да изтълкува обстойно израза „публично разгласяване“ в решение от 2018 г. (вж. решение от 19 декември 2018 г., Syed, C-572/17, EU:C:2018:1033).
17. Съдът обаче досега не се е произнасял по тълкуването на израза „публично разгласяване“, съдържащ се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, и на израза „публично разпространяване“, съдържащ се в член 4, параграф 1 от същата директива, в контекст като този в главното производство, тоест когато защитено произведение е предоставено на съд като част от процесуален документ. Също така, както вече бе изтъкнато, Съдът на ЕС не се е произнасял дали думата „публично“ трябва се възприема еднакво в тези две различни ситуации. Този въпрос е изключително важен за спора в главното производство, където Апелативният съд за патенти и пазари е призован да прецени дали при предаването на документ на съда, независимо дали под формата на физически документ (на хартия) или като приложение към електронно съобщение, това предаване, което има едно и също действие и служи на една и съща цел и в двата случая, съставлява „публично разгласяване“ или „публично разпространяване“. [ориг. 9]
18. Според Апелативния съд за патенти и пазари, фактор, който допринася за тази неяснота, е как следва да се разбира извода на Съда, че публиката е „неопределена“, когато става въпрос за съдилища (вж. решение от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 42). Според Апелативния съд за патенти и пазар, нито съдилищата, нито техните служители могат да се възприемат като „публика“ в общия смисъл на думата, но не могат да се приемат и за спадащи към частна група. В допълнение, въпреки че броят лица, които могат да имат достъп до произведението в следствие от оповестяването, е ограничен до служителите на съда, този брой може да

варира и по принцип трябва да се счита за значителен. Освен това съгласно шведското право всеки има право, като общо правило, да прегледа документ, който е получен от съда.

19. Необходимо е да се отговори на следните въпроси, за да може запитващата юрисдикция да се произнесе по спора в главното производство.

Преюдициално запитване

20. 1. Има ли еднакво значение думата „публично“, която се съдържа в член 3, параграф 1 и в член 4, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество?

2. При утвърдителен отговор на първия въпрос, следва ли да се приеме, че разгласяване или разпространяване пред съд е „публично“ по смисъла на тези разпоредби?

3. При отрицателен отговор на първия въпрос:

а) може ли разгласяването на защитено произведение пред този съд да се счита за „публично“?

б) може ли разпространяването на защитено произведение пред този съд да се счита за „публично“?

4. Фактът, че националното законодателство установява общия принцип на достъп до публични документи, съгласно който всяко подало молба лице може да получи достъп до предоставените на съда процесуални документи, **[ориг. 10]** освен ако не съдържат поверителна информация, релевантен ли е за преценката дали предоставянето на защитени произведения на съдилищата съставлява „публично разгласяване“ или „публично разпространяване“?

[...]